

Que no ens toquin el castellà

«Per estima a la llengua, ningú l'ha de convertir en estendard de cap projecte identitari, ja sigui per alimentar l'espanyolisme o per assenyalar-la com a minadora de catalanitat»

No és més català qui més català parla. De la mateixa manera que no és més espanyol qui més fa ús del castellà. En moments de polarització política, convé recordar més que mai la necessitat de mirar la Catalunya mestissa. De mirar-la als ulls i reconèixer-la tal i com és. Estimar-la des de les seves arrels tan plurals i diverses és la base de qualsevol projecte que es pretengui majoritari. Les pureses no només resten i dibuixen una realitat esbiaixada, sinó que ofenen i fomenten murs emocionals que curtcircuiten la convivència.

La llengua materna és un dels tresors més personals que tenim cadascun de nosaltres. A través d'ella aprenem a viure, generem vincles, renequem, païm el món que ens envolta, ens adrecem a nosaltres mateixos i somniem. És per aquest motiu que quan ens la sentim amenaçada hi ha molts mecanismes interns que s'activen. I és també per això que tota llengua en risc de recular mereix una protecció col·lectiva. Perquè encara que no sigui la pròpia, si és la del meu veí també és la meva, també és la nostra.

Catalunya, com altres territoris d'arreu d'Espanya i del món, és una societat bilingüe. I aquesta immensa fortuna multiplica les potencialitats que ja de per si dona la llengua materna. Fer-ne batalla política, mercadejar amb un bé tan preuat, és una irresponsabilitat de gran calibre, perquè és tant com atemptar en contra del seu propi ADN. Qualsevol partit que aspiri a governar Catalunya en tota la seva plenitud hauria de treballar per garantir que el català i el castellà, les dues llengües en les quals es bressola la seva ciutadania, gaudeixin de bona salut i protegides d'estirabots ideològics.

Tan greu és carregar contra el model d'immersió a l'escola pública catalana com negar que formi part de la cultura catalana aquell que s'expressa en castellà. Parlant en plata: servidora, de mare nascuda a Andalusia i pare a Extremadura, amb el castellà com a llengua d'origen, hauria vist molt més reduïdes les possibilitats de treballar en un mitjà de comunicació català i escriure aquest article si no fos per un model escolar amb clara vocació de garantir la igualtat d'oportunitats. La clau de l'èxit està en què amb la mateixa naturalitat que s'utilitza una de les dues llengües en l'entorn familiar -o bé totes dues- es pugui utilitzar també l'altra de forma indistinta per socialitzar o per desenvolupar-se professionalment. Com pot algú assenyalar això com un perill? Com pot algú intentar lesionar el que és la seva pròpia ciutadania i els mèrits col·lectius?

És absurd i malintencionat que hi hagi qui vulgui fer veure que el castellà està en risc a Catalunya. I precisament per estima a aquesta llengua, ningú hauria de voler que se la converteixi en estendard d'un projecte identitari de qualsevol signe. És mesquí que se la utilitzi com a arma llancívola amb l'únic objectiu d'alimentar l'espanyolisme i de minar el català, que ha superat tots els intents històrics de residualitzar-lo i que requereix d'un blindatge institucional per preservar, precisament, la riquesa bilingüe del país. I és també trist que hi hagi tendències que l'assenyalin com a llengua invasora en detriment de la catalanitat.

De la mateixa manera, entra en el terreny del surrealisme i la miopia política que algú gosi qüestionar la catalanitat d'algú en funció de la seva llengua predominant o, simplement, del seu cognom. O que hi hagi qualsevol intent d'excloure del paraigua que engloba la cultura catalana la producció literària, musical o cinematogràfica que es fa en castellà. Que hi hagi alguna temptació igualment identitària en aquest sentit també tergiversa la pròpia realitat catalana, que és tant valuosa a qualsevol casa de Badia del Vallès com de l'Esquirol. Posar-ho en qüestió és tant com negar-nos a nosaltres mateixos.

